

PROCES REALIZACE ANALÝZY

„Vznik požadavku na analýzu a související vazby“

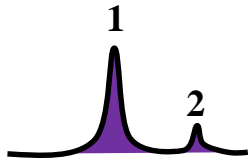
Analytický proces = soubor vztahů mezi: **a) požadavky zadavatele**
b) náklady na provedení analýzy
c) vlastním analytickým postupem

Důvod realizace = zisk validovaných dat pro danou kombinaci analyt / matrice

Validovaná data = analytické výsledky opatřené doprovodnými údaji, které jsou uvedeny v protokolu o provedené analýze a slouží ke správné interpretaci naměřených hodnot (souhrn údajů a souvislostí potřebných pro správnou interpretaci)

REALIZACE ANALÝZY

Č.	Plocha	Koncentrace
1	78690	16,9
2	12810	3,8

Obsah analytu 5 mg/kg, výtěžnost analytického postupu 96 %, nejistota měření 12,5 %, LOD 0,05 mg/kg, LOQ 0,15 mg/kg.

Protokol měření č. 1226-2019

V odebraném vzorku materiálu v dané lokalitě byly naměřeny obsahy sledovaných sloučenin uvedené v následující tabulce. Pro měření byla aplikována metoda GC-MS, pro kterou byly určeny následující parametry... U vzorků označených v tabulce došlo k překročení limitu stanoveného vyhláškou ...

Primární data = odezva detektoru

Sekundární data = vypočtené výsledky

Výsledky včetně parametrů metody

Protokol měření = validovaná data

ZADAVATEL ANALÝZY A JEJÍ ÚČEL

Zadavatel – fyzická osoba X právnická osoba

***ministerstva, vládní instituce,
kontrolní instituce, arbitrážní instituce**

*podnikatelé (produkce, import, export)

*zájmové skupiny (nezávislé testy)

Účel – *monitoring*: všechny koncentrační hladiny

kontrola limitů: koncentrace dány legislativou

výzkum: koncentrace dány uspořádáním experimentu

výroba: koncentrace v očekávaném intervalu

INSTITUTE PŮSOBÍCÍ V OBLASTI POTRAVINÁŘSTVÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ČR:

MZe – SZPI, SVS, UKZUZ (www.eagri.cz): kontrola potravin, zemědělských produktů (z. o potravinách, prováděcí vyhlášky)

MZd – SZÚ, ZÚ: kontrola potr. provozů - potravin, kontaktních materiálů, obalů - např. migrace komponent plastů do potravin

MŽP - stav a ochrana ŽP – monitoring, kontrola znečišťování ŽP, vstup do potravin

Vysoké školy, neziskové organizace - Arnika

EU a svět:

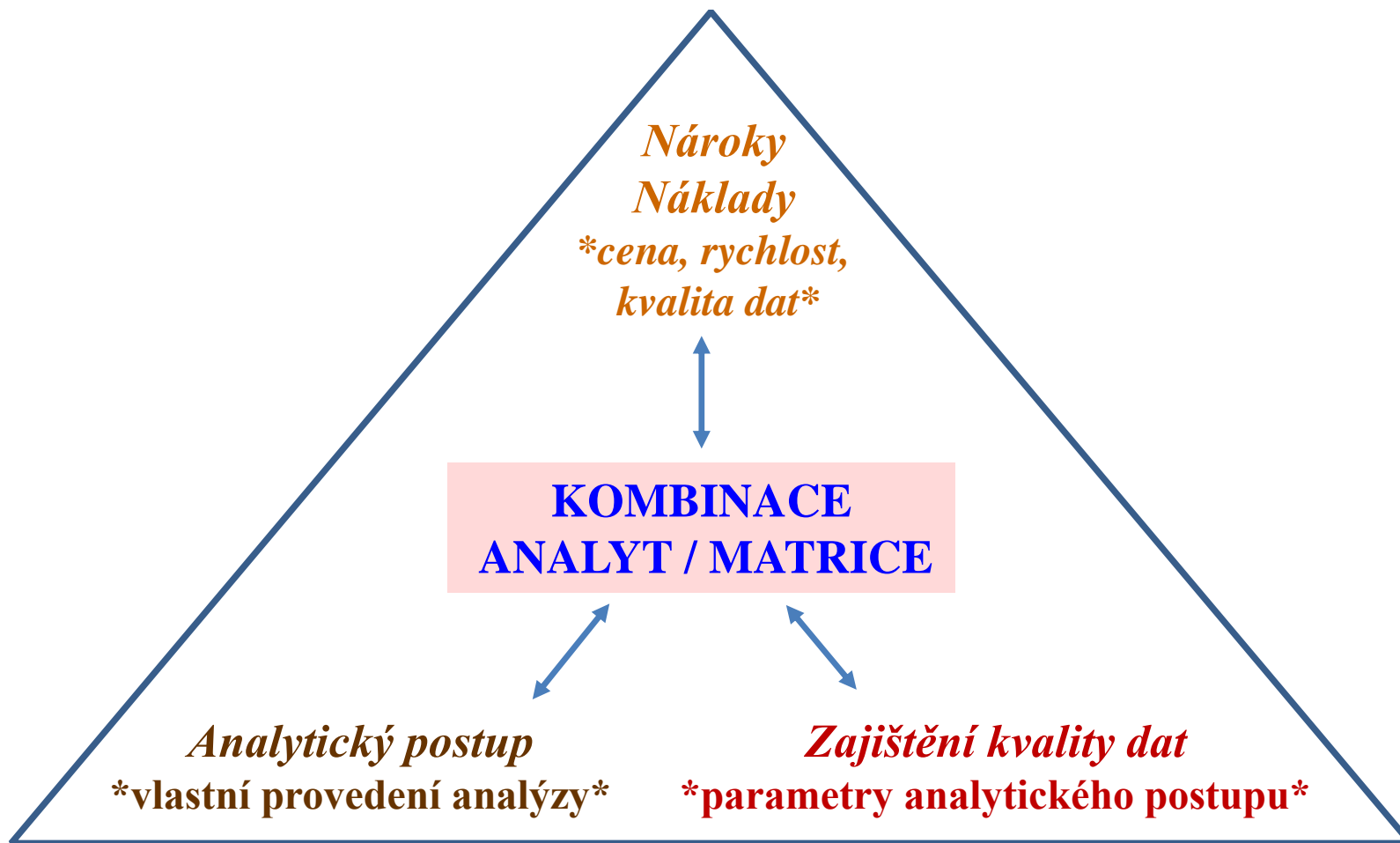
Přehlednější situace, více ujasněné priority - kompetence: WHO, FAO, FDA, USDA, EPA, NFA, Eur-Lex (Úřední věstník EU; eur-lex.europa.eu) - Právo Evropské Unie; texty právě vyhlášených směrnic, připravovaná legislativa, vyhledávání směrnic, analytických metod apod.

EFSA, Stockholmská úmluva - POPs (Stockholm Convention)

PARAMETRY ANALYTICKÉHO PROCESU

vnější a vnitřní faktory

NÁROKY vs. NÁKLADY

Nároky: cíl analýzy, předpokládaný rozsah, spektrum analytů a vzorků

Náklady: základní a rozšířené, dostupnost požadovaného typu měření

Rychlost: nutnost rozhodnutí z hlediska zdravotního, obchodního ap.

Kvalita dat: běžná analýza vs. akreditovaná zkouška – systém kvality

ANALYTICKÝ POSTUP

vlastní provedení analýzy

Odběr vzorku: reprezentativní vzorek, dostatečné množství, vhodná forma

Zpracování vzorku: analytický vzorek

Izolace analytů: převedení analytů do formy vhodné k analýze

Analýza: kvalitativní a kvantitativní analýza, profilová analýza
(zisk primárních dat, výpočet výsledků, statistická analýza dat)

Validace dat: vytvoření protokolu o nálezů analytů v příslušném vzorku
- připojení doprovodných informací o vzorku a analytické metodě

ZAJIŠTĚNÍ KVALITY DAT

parametry analytického postupu

Matematicko-statistické parametry:

- přesnost: pravdivost – míra shody se skutečnou hodnotou
preciznost – opakovatelnost, reprodukovatelnost
- citlivost (směrnice kalibrační závislosti)
- nejistota měření a výsledku
- výtěžnost (%), LOD, LOQ

Použitelnost:

- typ matrice
- typ analytu
- koncentrační hladina
- požadovaná rychlost
- princip metody

Vnitrolaboratorní (in house) validace a testy:

- modelové pokusy, využití referenčních materiálů

Mezilaboratorní (národní a mezinárodní) validace a testy:

- validace metody (americký systém unifikace metod - AOAC)
- testování způsobilosti (evropský systém dosažení požadovaného výsledku libovolnou metodou)
- testování a certifikace nových referenčních materiálů

System zajištění kvality - akreditace:

- standardní operační postupy (SOP), systém zajištění kvality – příručka
- zajištění spolehlivosti v evidenci analýz, vydávání protokolů, ochraně dat

ZÍSKÁVÁNÍ POTŘEBNÝCH INFORMACÍ

Z hlediska legislativního: nově vzniklé požadavky, změny v limitech

Z hlediska analytického: vývoj a optimalizace nových postupů

Z hlediska interpretačního: změny v legislativě, přechodná opatření

Zdroje informací:

Odborná literatura: časopisy, knihy, jiná periodika

Zákony, normy, vyhlášky: ČR, EU, USA, další státy – ISO, DIN

Internet: oficiální (vládní organizace), populárně naučné - spolehlivost

Ústní sdělení: odborné konzultace, expertní studie, vědecká setkání, školení

